

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 22/5551

Oslo, 18. februar 2022

Høringsuttalelse gjennomføring av eksamen våren 2022 og midlertidige tilpasninger i fag- og timefordelingen skoleåret 2021-2022

Vi viser til innsendte skriftlige innspill til Utdanningsdirektoratet av 20.01.2022 og til Kunnskapsdepartementet av 04.02.2022.

Lektorlaget mener at avlysning av sentralt gitt skriftlig eksamen har flere negative konsekvenser, som ikke nødvendigvis har vært godt synlige i argumentasjonen.

Sentralt gitt skriftlig eksamen bør kunne gjennomføres

Utdanningsdirektoratet viser til at trekkordningen i videregående opplæring «gjør det krevende å finne mellomløsninger som samtidig ivaretar hensynet til likebehandling og rettferdighet.

Trekkordningen er ulik for ulike utdanningsprogram, og eksamensordningene varierer med fag.» Selv om det er krevende, bør det ikke være umulig å finne løsninger som gjør at flest mulig elever får en ekstern vurdering av sin kompetanse gjennom å gjennomføre en eksamen.

Trekkordningen er også ulik for ulike utdanningsprogram og varierer med fag i normalår. Siden vi har en trekkordning som innebærer at ikke alle elever kommer opp til de samme eksamen, mener enkelte at den kan betegnes som «urettferdig». Vi mener den eksisterende trekkordningen ikke nå kan brukes som et argument for å avlyse eksamener.

Argumentet om at nye eksamensformer etter fagfornyelsen ikke er tilstrekkelig forberedt gjelder ikke for Vg3 som ikke har innført nye læreplaner etter LK-20 ennå. De burde kunne gjennomføre eksamener i år. Spesielt for de studieforbereidende utdanningsprogrammene mener vi det er et vesentlig poeng at eksamenserfaring er en del av det å bli studieforbereid.

Når Utdanningsdirektoratet skriver at de vurderer en lavere risiko for eksamener i grunnskolen enn i videregående opplæring, vil vi anbefale at eksamener gjennomføres også for 10. trinn.

Vi er godt kjent med at pandemien rammer ulikt, og det vil være ulike syn, også blant lektorene, på om fordelene ved en gjennomføring av vårens skriftlige eksamener bør veies tyngre enn ulempene. Tilbakemeldingene fra våre fylkesledere er imidlertid entydige i etterkant av direktoratets

risikovurdering: De mener sentralt gitt skriftlig eksamen kan gjennomføres denne våren. Og alle er tydelige på at det ikke finnes faglig grunnlag for ikke å gjennomføre lokalt gitte muntlige og muntlig-praktiske eksamener denne våren. Medlemmer i ungdomsskolen melder det samme.

Lokalt gitt muntlig eksamen må gjennomføres

Av hensyn til elevene mener vi at lokalt gitt muntlig eksamen, der elever prøves i kompetansemål eleven har hatt opplæring i, må gjennomføres våren 2022. Dette vil være en viktig motivasjon til å holde læringstrykket oppe. Siden faglærer har ansvaret for å lage oppgavene, kan det, i motsetning til sentralt gitt skriftlig eksamen, tas høyde for hvilke kompetansemål elevene har fått opplæring i. Om smittesituasjonen tilsier det, kan muntlig eksamen gjennomføres ved at faglærer og elev møter på skolen, men at ekstern sensor deltar digitalt.

Om det er smittevernmessig forsvarlig lokalt i juni, og det kan se slik ut nå, bør både muntlige og muntlig-praktiske eksamener kunne gjennomføres. Også privatisteksamener bør gjennomføres som normalt. I myndighetenes argumentasjon vises det til skolenes behov for ro og forutsigbarhet, og til elevenes behov for økt motivasjon og trivsel, og læring. Alt dette kan eksamen bidra til.

Ikke behov for å gjøre avvik fra fag- og timefordeling eller kompetansemål

Norsk Lektorlag ser ikke behovet for å åpne for avvik fra ordinær fag- og timefordeling, eller fra kompetansemål i fag, via forskrift. Våre medlemmer merket lite til denne unntaksbestemmelsen våren 2020 og våren 2021. En slik forskriftsendring oppleves ikke som et treffsikkert tiltak.

Gitt skolenes arbeidsbetingelser dette året mener vi det er rimelig å gå ut fra at behovet for slike tilpasninger er mindre enn i foregående år. Hensynet til rettferdig sluttvurdering mener vi heller ikke går godt sammen med en åpning for å fravike kompetansemål. Hensyn til likebehandling og rettferdig sluttvurdering peker i retning av å beholde ordinær fag- og timefordeling, og mot å ikke kunne fravike kompetansemål i enkelte fag. Store nok deler av innværende skoleår har forløpt, og vil trolig forløpe videre, som tilnærmet normalt, og vi legger til grunn at elever som har fag med kompetansemål som krever spesialutstyr og nært fysisk samarbeid, også har kunnet gjennomføre dette i løpet av det totale skoleåret. Når en etter hvert tar en normal hverdag tilbake, vil det også innebære at en kan få gjennomført eksempelvis nødvendig laboratoriearbeid jfr. kompetansemål i fag. Nå må hverdagen tas tilbake, også i hvilke rammer som legges for skoledrift.

Eksamensavlysning og sen standpunktfastsettelse får organisatoriske og arbeidsmessige konsekvenser på skolene

Om standpunkt også for våren 2022 skal settes så sent som mulig, gir det også i år noen konkrete konsekvenser i skolene. Mange skoler organiserer faglærers undervisningsår slik at lærerens undervisningsmengde (lærerens årstimetall) er oppfylt tidlig (spesielt for avgangstrinnene). Når læreren da har gjennomført undervisningen tidlig, må en flytting av fristen for når en tidligst kan

sette standpunkt karakteren innebære at en må lønne disse faglærerne ekstra, og at regelverksendringen i praksis vil føre til et forlenget arbeidsår for lærerne. Skoleledelsen må gi faglærerne tid til dette arbeidet, og en må se på nytt på arbeidsplanene for resten av skoleåret. Dette vil altså gi betydelige administrative og økonomiske konsekvenser. Dette burde ha fremkommet som del av direktoratets risikoanalyse.

I fjor var direktoratets vurdering at en ikke burde *pålegge* alle skoler å gjennomføre kompensatoriske vurderingstiltak hvis skriftlige eksamener avlyses grunnet korona. Vi støtter en slik vurdering fortsatt, og er enige i at faglærerne på skolene selv må avgjøre hvilke aktiviteter eller tiltak som kan være aktuelle på skolen og på tvers av skoler, basert på egne initiativ og arbeidskapasitet.

Arbeid med ekstra vurderingsinnsats må det kompenseres for. Det forutsetter at den såkalte koronaavtalen med KS og Oslo kommune forlenges og får virketid ut skoleåret 2021/22, og ikke kun ut april, slik avtaleperioden er p.t.

Vi viser for øvrig til vårt skriftlige innspill om ønske om tydelige signaler i etterkant av eksamensavlysningen, sendt Kunnskapsdepartementet 18.2.

Med vennlig hilsen

Helle Christin Nyhuus (sign.)

Leder

Norsk Lektorlag

